

Abstract

Evaluatie Vlaamse aankoop emissierechten

Om de Kyotodoelstelling te halen, kan de Vlaamse overheid emissiereducties realiseren langs buitenlandse projecten. De Vlaamse Regering heeft geen welomlijnde strategie ontwikkeld om die flexibiliteitsmechanismen in te zetten. Voor de verwerving van emissierechten zijn in Vlaanderen drie diensten actief, wat heeft geleid tot een versnipperde en weinig efficiënte beleidsuitvoering. De Vlaamse beleidsdocumenten en regelgeving hebben onvoldoende eigen specifieke selectiecriteria gedefinieerd om de verschillende projecten te beoordelen. De Vlaamse Regering heeft sinds 2005 voornamelijk voor de multilaterale klimaatfondsen gekozen. Door het gebrek aan strategie en door de afwachtende houding van de regering is de reductiekloof tot nu toe grotendeels onopgevuld.

Inleiding

Om te voldoen aan het Kyotoprotocol, dient Vlaanderen zijn uitstoot van broeikasgassen in de periode 2008-2012 te verminderen met 5,2%. Als aanvulling op interne reducerende maatregelen, bijvoorbeeld op het vlak van transport of gebouwen, kan de Vlaamse overheid gebruikmaken van flexibiliteitsmechanismen. Die bieden de mogelijkheid emissierechten te verwerven die voortkomen uit emissiereducerende projecten in het buitenland. Naast projectgebonden mechanismen is er emissiehandel mogelijk, waarbij overschotten aan emissierechten worden overgekocht van andere Kyotopartijen.

Kader

De Vlaamse Regering moet haar klimaatbeleid uitstippelen in een onzekere omgeving: zowel de evolutie van de broeikasgasuitstoot als het post-Kyoto-kader zijn onbekend en de prijsschommelingen op de koolstofmarkt zijn onvoorspelbaar. Een degelijk kader is dan ook vereist om een doelmatige inzet van de flexibiliteitsmechanismen te garanderen. De klimaatbeleidsdocumenten geven echter geen duidelijk beeld van het gevoerde en geplande beleid. Evenmin worden beleidsscenario's uitgewerkt die zijn afgestemd op de verschillende risico's. Ook het regelgevend kader heeft een aantal strategische elementen onvoldoende uitgewerkt. Vlaanderen beschikt niet over een eigen set van voldoende gedefinieerde criteria, o.a. inzake duurzame ontwikkeling en additionaliteit, om emissiereducerende projecten te beoordelen. Ook het begrip complementariteit is onvoldoende bepaald, waardoor het aanvullende karakter van de flexibiliteitsmechanismen niet kan worden nagegaan. Het financiële kader voorziet niet in de vooropgestelde jaarlijkse middelen. Noch de financiering voor de nog aan te kopen emissierechten, noch de financieringskanalen zijn transparant. Op organisatorisch gebied ten slotte is er een versnippering van de beleidsuitvoering tussen het departement LNE, het departement EWI en PMV.

Inzet van flexibiliteitsmechanismen

Voor de aankoop van emissierechten heeft de Vlaamse overheid de keuze tussen verschillende verwervingskanalen. Sinds 2005 heeft zij te eenzijdig ingezet op deelname in multilaterale koolstoffondsen. De na-

delen van dat kanaal, namelijk het risico op onderlevering en de geringe impact op de projectkeuze, worden onvoldoende gecompenseerd door de inzet van andere kanalen. Voor de emissiehandel heeft de Vlaamse overheid zichzelf o.a. als voorwaarde gesteld een afweging te maken ten opzichte van binnenlandse maatregelen, maar dit is bij gebrek aan een sluitende kostenberekening niet realiseerbaar. Bij zijn verwervingsbeleid heeft het Vlaams Gewest de verwervingsregels grotendeels gevolgd.

Tussen 2006 en het voorjaar van 2011 heeft het Vlaams Gewest (al dan niet via PMV) emissierechten opgekocht met een verwachte opbrengst van 2,5 à 3,1 Mton CO₂-eq, terwijl er een reductiekloof is van 18,9 Mton CO₂-eq. Dat betekent dat nog 84 tot 87% van de reductiekloof moet worden overbrugd. Gezien de prijsschommelingen op de koolstofmarkt en het belang van goed en voorzichtig budgettair beheer, is het raadzaam over te gaan tot een stapsgewijze aankoop van emissierechten.

Rapportering en evaluatie

De Vlaamse overheid voorziet in een tussentijdse rapportering over de inzet van flexibiliteitsmechanismen, maar die is onvolledig. De huidige beleidsindicatoren lenen zich niet voor een afdoende beleidsevaluatie.

Antwoord van de minister

De minister van Leefmilieu ging in haar antwoord uitvoerig in op een aantal punten van het verslag van het Rekenhof, andere punten kwamen minder of niet aan bod. De minister heeft twijfels bij het nut van eigen Vlaamse kwaliteitscriteria inzake duurzame ontwikkeling en additionaliteit. Het Rekenhof is niettemin van oordeel dat aanvullende criteria nuttig zijn voor de continuïteit in de tijd en de afstemming tussen actoren en over verwervingskanalen heen kunnen bevorderen. Het voornemen van de minister om in de toekomst bepaalde projectcategorieën uit te sluiten, is een stap in die richting. Op dit moment acht de minister het niet opportuun dat het Vlaams Gewest de rechten, aangekocht door PMV, overneemt en onderzoekt ze nog andere opties. Dit bemoeilijkt nog de raming van de middelen die het Vlaams Gewest effectief zal moeten inzetten om de Kyotodoelstelling te halen.

Het auditverslag Inzet van flexibiliteitsmechanismen in het Vlaamse klimaatbeleid is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het integrale verslag staat op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).

Contactpersoon:

Vlaamse cel Publicaties: Terry Weytens, weytenst@ccrek.be, 02/551.84.66

of Marc Galle, galle@ccrek.be, 02/551.86.65.